

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7CoPr/5/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118273437
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Madarászová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2024:6118273437.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Madarászovej a členiek senátu JUDr. Marty Polyákovej a JUDr. Lenky Halmešovej, v spore žalobcu: A. A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XXX, XXX XX B. D., zastúpený: Mgr. PhDr. Zuzana Tománková Miková, PhD., MPH, advokátka so sídlom Šancová 110, 831 04 Bratislava, proti žalovaným: 1/ TERRANEO, s.r.o., so sídlom Michalská bašta 12, 940 54 Nové Zámky, IČO: 36 854 565, 2/ E. F. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. G. XX, XXX XX B. D., zastúpený: Mgr. Martin Lieskovský, advokát, so sídlom Farská 40, 949 01 Nitra, o zaplatene zmluvnej pokuty s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany č. k. 11Cpr/46/2018-503 zo dňa 24. marca 2023, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v zamietajúcom výroku (I.) v jeho napadnutej časti čo do výšky 5 185,36 eura s 5,05 % úrokom z omeškania ročne od 15.12. 2015 do zaplatenia ako aj vo výroku o trovách konania (II.) potvrdzuje.

II. Žalovanému priznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov tohto odvolacieho konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie žalobu vo zvyšku zamietol a priznal žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 40,50 %.

2. Súd prvej inštancie po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil § 37 ods. 1, § 470 ods. 1, § 517 ods. 2, § 533, § 544 ods. 1, 2, § 558 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) a na základe takto zisteného skutkového stavu dospel k záveru, že žaloba nebola žalobcom vo zvyšnej časti dôvodne podaná a nárok preukázaný.

3. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že žalovaný v I. rade uzavrel so žalobcom dňa 31.12.2012 pracovnú zmluvu, na základe ktorej mal žalobca u žalovaného pracovať od 31.12.2012 ako advokátsky koncipient, pričom žalobca dňa 31.12.2012 v uvedený deň aj do zamestnania skutočne nastúpil. Žalovaný v I. rade žalobcovi pracovnú zmluvu neodovzdal, prihlásil ho ako zamestnanca a oznámil uvedené Slovenskej advokátskej komore, pričom navrhol žalobcu zapísať do zoznamu advokátskych koncipientov. Žalobca bol zapísaný do zoznamu advokátskych koncipientov Slovenskej advokátskej komory pod reg. číslom 6155. Dňa 03.10.2014 došlo k uzavretiu dohody o skončení pracovného pomeru medzi žalobcom a žalovaným v I. rade. K uzavretiu dohody o skončení pracovného pomeru predchádzalo doručenie písomnosti žalobcovi o okamžitom skončení pracovného pomeru z dôvodu nevyplatenia mzdy a to osobne v sídle žalovaného v I. rade ako aj doručenia poštou. Žalobca na návrh konateľky žalovaného v I. rade uzavrel so žalovanou v I. rade písomnú dohodu o skončení pracovného pomeru. Z dôvodu skončenia pracovného pomeru advokátskeho koncipienta u advokáta

mal advokát povinnosť avizovať a zároveň dokladovať Slovenskej advokátskej komore žalobca a žalovaný v I. rade v bode II. článok V sa dohodli, že si medzi sebou vysporiadajú všetky vzájomné záväzky, pričom druh a výšky záväzkov a podmienky plnenia boli dohodnuté v písomnom dodatku k dohode o skončení pracovného pomeru zo dňa 03.10.2014, ktorý bol uzavretý v rovnaký deň ako dohoda o skončení pracovného pomeru s ktorým vyjadrili súhlas svojim vlastnoručným podpisom, pričom žalovaná v I. rade nezaslala túto písomnosť Slovenskej advokátskej komore ako prílohu k oznámeniu o skončení pracovného pomeru koncipienta.

4. Žalovaný v I. rade mal na základe dohody o skončení pracovného pomeru v zmysle jej dodatku č. 1 uhradiť žalobcovi dlžné prostriedky vo výške nevyplatenej čistej mzdy za rok 2013 vo výške 4 128 eura a dohodnutej nevyplatenej odmeny za prácu realizovanú žalobcom (článok II. bod 2 dodatku) za rok 2013 vo výške 8 762, 23 eura (netto) do 15.12.2014 s uvedením, že žalovaný v I. rade fakturáciu za rok 2014 ešte nevykonával. Zmluvné strany v dodatku 1. dohodli, že žalovaný v I. rade v lehote do 31.10.2014 vyfakturuje klientom právne služby poskytnuté v roku 2014 a po obdržaní úhrad zaplatí 80 % prijatých plnení žalobcovi najneskôr do 15.12.2014 s odkladacou podmienkou. V bode IV. dodatku č. 1 k dohode o skončení pracovného pomeru sa žalobca a žalovaný v I. rade písomne dohodli aj na výške sankcie za nesplnenie povinností. V článku VI. dodatku č. 1 uvedenej dohody žalovaný uznal svoj dlh čo do dôvodu a výšky.

5. Z dôvodu neplnenia zmluvných povinností vyplývajúcich z dohody o skončení pracovného pomeru v zmysle dodatku č. I. zo strany žalovaného v I. rade uzavreli zmluvné strany 05.05.2015, dodatok č. II. k dohode o skončení pracovného pomeru 03.10.2014. V tomto dodatku 2. zmluvné strany vyčíslili záväzok žalovaného v I. rade voči žalobcovi na sumu 15 926,82 eura v čom bola špecifikovaná nevyplatená mzda za rok 2013 vo výške 8 762,23 eura nevyplatená odmena za rok 2014 vo výške 4 466,59 eura, zmluvná pokuta 5 x 500 eur spolu 2 500 eur a rozdiel medzi priznanými a skutočnými poplatkami Slovenskej advokátskej komore za advokátskeho koncipienta vo výške 198 eur. Žalovaný v I. rade v článku 5. tohto dodatku č. II svoj záväzok voči žalobcovi písomne uznal čo do dôvodu aj výšky a zaviazal sa celý dlh uhradiť do 15.12.2015 a v prípade nesplnenia uvedeného záväzku v dohodnutej výške a lehote sa zmluvné strany dohodli na zmluvnej pokute 20 % z nesplneného záväzku. V rovnaký deň, teda 05.05.2015 právna predchodkyňa žalovaného v 2. rade písomne pristúpila k záväzku žalovaného v 1 rade. V dohode o pristúpení záväzku JUDr. Terézia Baráková ako fyzická osoba dlh žalovaného v I. rade voči žalobcovi uznala v plnej výške 15 926,82 eura a uznala aj právny dôvod záväzku. Z dôvodu, že žalovaný v I. rade svoj záväzok voči žalobcovi nesplnil a to ani čiastočne, žalobca dňa 23.6.2015 žalovaného v I. rade vyzval na zaplatenie zmluvných pokút za nesplnenie povinnosti vo výške 2 500 eur.

6. Konštatoval, že E. F. G. ako vyplýva z osvedčenia o dedičstve 8D/565/2015 na č. I. 44 vydaného JUDr. Máriou Botkovou, notárom v Nových Zámkoch je jediným dedičom po nebohej JUDr. Terézii Barákovovej.

7. Súd prvej inštancie preskúmal Dodatok k dohode o skončení pracovného pomeru zo dňa 03.10.2014 - čl. IV Sankcie v zmysle pokynu rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7CoPr/1/2021-459 a dospel k záveru, že Bod 2 článok IV je neplatný, nakoľko už zo slovnej konštrukcie - porušenie povinnosti vyplývajúce z tejto prílohy, nie je možné jednoznačne ustáliť a pochopiť, čo zmluvné strany mysleli „prílohou“ a preto sa jedná o rozpor s § 37 ods.1 a s § 544 ods.1 OZ, t. j. tento bod je neurčitý a preto je v tejto časti tento dodatok neplatný. Súd považoval bod 3 v ods. IV Dodatku k dohode za neplatný, pretože slovná konštrukcia „ktorékoľvek z tvrdení zamestnávateľa alebo zamestnanca sa ukážu ako nepravdivé“, je veľmi všeobecne vyjadrená a odporuje to práve zákonom požadovanej určitosti (§ 37 ods. 1 OZ) a nie je dostatočne presne identifikovaná povinnosť, ktorej splnenie zmluvná pokuta zabezpečuje (povinnosť pre prípad porušenia bola zmluvná pokuta dojednaná, musí byť jednoznačne vyjadrená, inak je dohoda neplatná) a preto súd považuje v tejto časti dodatok za neplatný. Čo sa týka posúdenia platnosti bodu 4 článku IV Dodatku k dohode, slovná formulácia „pre prípad zisteného zatajenia údajov“ je to neurčité vymedzenie a slovná formulácia „predchádzajúcich dohôd a zmlúv“, predstavuje takisto neurčité vymedzenie, nakoľko sa jedná o neurčitý počet a je to v absolútnom rozpore s § 37 ods. 1 OZ, práve pre zákonom požadovanú určitosť a teda ani v tomto bode nebola dostatočne presne a určito identifikovaná povinnosť, ktorej splnenie zmluvná pokuta mala zabezpečovať.

8. Uviedol, že v zmysle intencií rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7CoPr/1/2021 - 459 zo dňa 27.07.2022 sa zaoberal aj tým, či je možné priznať žalobcovi zmluvnú pokutu za nezaplatenie zmluvnej pokuty a na základe akých ustanovení. Súd prvej inštancie konštatoval, že dojednanie o zmluvnej pokute musí byť písomné, pričom dodatok neobsahuje takéto dojednanie, neexistuje ďalšia písomná osobitná dohoda o výške zmluvnej pokuty, ktorá by vznikla a ktorú by si zmluvné strany zabezpečili ďalšou zmluvnou pokutou. Je potrebné vychádzať z právnej teórie o akcesorite zmluvnej pokuty - existencia hlavného a vedľajšieho záväzku - bez existencie hlavného záväzku nemožno požadovať

písomne nedojednanú zmluvnú pokutu. Vo vzťahu k uznaniu dlhu a následnému pristúpeniu zo strany právnej predchodkyne žalovanej potom aj v zmysle rozsudku Krajského súdu v Nitre platí, že uznať dlh a pristúpiť k nemu je možné len k platnému záväzku.

9. Záverom súd prvej inštancie konštatoval, že jednou z podmienok platnosti dohody o zmluvnej pokute je dostatočne presne a určito identifikovaná povinnosť, ktorej splnenie zmluvná pokuta zabezpečuje – povinnosť pre prípad porušenia ktorej bola zmluvná pokuta dojednaná, musí byť jednoznačne vyjadrená, čo v tomto prípade nebolo, a preto je takáto dohoda neplatná. Keďže po preskúmaní dojednaní ohľadne zmluvnej pokuty prišiel k záveru, že toto dojednanie je neplatné, vychádzal z toho záveru, že dlh vo vzťahu k zmluvným pokutám nebol platne žalovanými uznaný, a preto žalobu zamietol. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi náhradu trov konania v pomere jeho úspechu, pretože žalobca žaloval sumu 19 112,18 eura a bola mu priznaná suma 13 462,82 eura a mal teda úspech v konaní vo výške 40,50 %, a preto mu súd priznal nárok na náhradu trov konania v tejto výške.

10. Proti tomuto rozsudku podal písomne v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 5 185,36 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne od 15.12.2015 do zaplatenia a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že žalobca má nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Odvolanie podal z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f), h) CSP. Žalobca poukázal na to, že súd prvej inštancie v konaní rozhodoval o zvyšku žaloby vyjadrenej žalovanou čiastkou 5 649,36 eura, ktorý zvyšok zostal sporný po tom, ako bol vydaný rozsudok Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 7CoPr/1/2021-459 zo dňa 27. júla 2022. V zmysle rozsudku krajského súdu bolo povinnosťou súdu prvej inštancie zaoberať sa platnosťou dojednaní ohľadom zmluvnej pokuty z hľadiska platnosti právnych úkonov (§ 34 až 51 OZ), či zmluvná pokuta bola dojednaná v súlade s ust. § 544 a 545 OZ, či je výška zmluvnej pokuty primeraná, a to za porušenie každej z povinností, prípadne, či sú splnené podmienky na jej zníženie podľa § 545a OZ. Z hľadiska platnosti dojednaní zmluvnej pokuty sa súd mal zaoberať tým, či je dojednanie v bode rímska IV. Dohody zo dňa 03.10.2014 (č. I. 17 spisu) a najmä pod bodom 2.,3.,4. týchto sankcií platné z hľadiska určitej právnych úkonov, a či je výška dojednanej zmluvnej pokuty primeraná vo vzťahu ku každému v bode IV. Dohody – sankcie zo dňa 03.10.2014 uvedenému porušeniu zmluvných povinností, prípadne či sú splnené podmienky na jej zníženie. Prvoinštančný súd preskúmal Dodatok k dohode o skončení pracovného pomeru zo dňa 03.10.2014 (ďalej len „Dodatok“) čl. IV Sankcie a dospel k záveru, že bod 2. článku IV. je neplatný, nakoľko už zo slovnej konštrukcie „porušenie povinnosti vyplývajúce z tejto prílohy“, nie je možné jednoznačne ustáliť a pochopiť, čo zmluvné strany mysleli „prílohou“ a preto sa jedná o rozpor s § 37 ods.1 a s § 544 ods.1 OZ, tj. tento bod je neurčitý a preto je v tejto časti tento dodatok neplatný. Žalobca tento záver nepovažuje za správny, nakoľko v čl. IV. bod 1 je explicitne uvedené, že strany sa dohodli na zmluvnej pokute 500 eur pre prípad neplnenia povinností z tejto zmluvy, teda Dohody o skončení pracovného pomeru a jej dodatkov. V bode dva sa jedná len o zjavnú chybu v písaní, kde správne malo byť namiesto tejto „prílohy“ uvedené slovo „dodatku“. Dodatok k zmluve je vždy jej prílohou (oddeliteľnou alebo neoddeliteľnou). Zjavná chyba v písaní nie je spôsobilá privodiť neplatnosť zmluvného ustanovenia pre jeho neplatnosť. Prvoinštančný súd preskúmal aj čl. IV. bod 3. Dodatku, pri čom skonštatoval jeho neplatnosť z dôvodu, že slovná konštrukcia „ktorékoľvek z tvrdení zamestnávateľa alebo zamestnanca sa ukážu ako nepravdivé“, je veľmi všeobecne vyjadrené a odporuje to práve zákonom požadovanej určitej (§ 37 ods. 1 OZ) a nie je dostatočne presne identifikovaná povinnosť, ktorej splnenie zmluvná pokuta zabezpečuje (povinnosť pre prípad porušenia, pre ktoré bola zmluvná pokuta dojednaná, musí byť jednoznačne vyjadrená, inak je dohoda neplatná) a preto súd považoval v tejto časti dodatok za neplatný. Žalobca k uvedenému právnemu záveru uviedol, že slovnú konštrukciu „ktorékoľvek z vyjadrení zamestnanca, alebo zamestnávateľa sa preukáže ako nepravdivé“ nemožno hodnotiť ako neurčitú. Uviedol, že je v súlade s bazálnymi princípmi výrokovej logiky, že v konkrétnostiach zmluvných záväzkov medzi žalobcom a žalovanou zamestnávateľkou ide o vyjadrenia obsiahnuté v Dohode o skončení pracovného pomeru a jej dodatkov. V konečnej fáze, k takejto situácii zakladajúcej uplatnenie sankčného postihu za uvedenie nepravdivého údaju aj skutočne došlo zo strany žalovanej, nakoľko táto v Dodatku zo dňa 03.10.2014 v čl. II. bod 4. prehlásila, že za zamestnanca odvieďa poplatky Slovenskej advokátskej komore vo výške 366 eur. Skutočne odvedená čiastka však bola iba 168 eur, čo žalovaná ako zamestnávateľ priznala explicitným prehlásením v čl. III. Dodatku č. II zo dňa 05.05.2015.

11. Poukázal na to, že po preskúmaní čl. IV. bod 4., vyvodil súd prvej inštancie záver, že slovná formulácia „pre prípad zisteného zatajenia údaja“ a slovná formulácia „predchádzajúcich dohôd a zmlúv“

predstavuje takisto neurčité vymedzenie, nakoľko sa jedná o neurčitý počet a je to v absolútnom rozpore s § 37 ods. 1 OZ, práve pre zákonom požadovanú určitosť a teda ani v tomto bode nebola dostatočne presne a určito identifikovaná povinnosť, ktorej splnenie zmluvná pokuta mala zabezpečovať. Tvrdenie súdu, že bod 4. článku IV. je neurčitý je arbitrárne. V tejto súvislosti žalobca zdôraznil, že sa jednalo o zabezpečovací prostriedok smerujúci k vyplateniu jeho mzdových nárokov, teda sa s určitosťou jedná o údaje, ktoré by mohli mať za následok nesprávny výpočet peňažných nárokov žalobcu a jeho ukrátenie. Skutočnosť, že v konaní pred súdom nebolo možné preukázať výšku fakturovaných súm za rok 2014, ktoré mali tvoriť základ pre výpočet výšky pohyblivej zložky mzdy, nemožno pripísať na ľarchu žalobcu. Súd by ho zaťažil predložením dôkazu, ktorý nie je v jeho dispozícii práve z dôvodu jeho postavenia zamestnanca/slabšej sporovej strany. Preto tu platilo obrátené dôkazné bremeno – žalovaný mal predložiť súdu fakturované čiastky, čo však neurobil (nedisponoval účtovnými záznamami, vypočutá svedkyňa – účtovníčka spoločnosti nevedela ani uviesť, kde je účtovníctvo archivované...). Jednoznačne však vyšlo v konaní pred súdom najavo, že žalovaná zamestnávateľka neposkytla zamestnancovi súčinnosť na výpočet pohyblivej zložky mzdy, čo bolo konanie podliehajúce pod dohodnutú sankciu v čl. IV. bod 4. Dodatku. Žalobca ďalej tvrdil, že súdom prvej inštancie použité rozhodnutie Krajského súdu v Prešove nie je aplikovateľné v tomto konaní, nakoľko v ňom ide o spotrebiteľský spor, pričom neprijateľná zmluvná podmienka bola vo formulárovej zmluve dodávateľa, a teda jednostranným „diktátom“ v spotrebiteľskom vzťahu.

12. Žiadal zohľadniť, že v konaní pred súdom vyšli najavo a bolo preukázané, že žalovaná v 1. rade nepravdivo uviedla údaj o poplatku SAK uznať i súd a rozdiel 198 eur priznal žalobcovi (uviedenie nepravdivého údaja čl. VI. bod 3. Dodatku z 03.10.2014); Žalovaná v 1. rade nezaplatila 03.10.2014 sumu 6 000 eur žalobcovi a teda si nespĺnila svoju povinnosť vyplývajúcu z čl. II bod 6 Dodatku z 03.10.2014. Tiež žalovaná v 1. rade nespĺnila povinnosť plynúcu z čl. II. Bod 5. Dodatku z 03.10.2014, nevystavila faktúry klientom za zamestnancom vykonané právne služby za r. 2014 do 31.10.2014 (ak by tak urobila, stačilo v konaní či žalobcovi predložiť zoznam faktúr a peňažný denník), čím de facto ukrátila zamestnanca na pohyblivej zložke mzdy; Tiež nespĺnila povinnosť plynúcu jej z čl. II. Bod 8 Dodatku z 03.10.2014 a nepredložila vystavené faktúry žalobcovi, nepredložila ani výpis z účtu, či peňažný denník na preukázanie prijatia/neprijatia platieb za vystavené faktúry. Žalovaná v 1. rade porušila povinnosť vyplatiť zamestnancovi zvyšok mzdy za r. 2013 napriek skutočnosti, že prostriedky vo výške najmenej 7 000 eur boli žalovanou v 1. rade prijaté, teda si nespĺnila povinnosť vyplývajúcu jej z čl. II. bod 6. Dodatku z 03.10.2014. Žalobca teda tvrdí, že zmluvné dojednania o pokutách za porušenia jednotlivých zmluvných záväzkov boli zmluvným stranám dostatočne zrozumiteľné a preto z neurčitosti zmluvných ustanovení nemožno odvodiť neplatnosť uznania dlhu. K primeranosti výšky dojednej zmluvnej pokuty žalobca uviedol, že v čl. IV. bod 2. Dodatku II zo dňa 05.05.2015 sa žalobca dobromyseľne vzdáva úrokov z omeškania pre prípad, že žalovaná uhradí svoj uznaný záväzok do 15.12.2015. Je teda zrejmé, že žalobca sa snažil vyhnúť súdnemu sporu a poskytol žalovanej v prvom rade dodatočnú lehotu na plnenie uznaného záväzku. V prípade nesplnenia tohto záväzku v dohodnutom termíne žalovaná v 1. rade súhlasila v článku IV. bod 3. Dodatku II so zmluvnou pokutou vo výške 20 % z nesplateného záväzku. Uvedeným je zákonne konformne dohodnutá výška zmluvnej pokuty. Žalobca súhlasí s názorom súdu, že si nemôže uplatniť zmluvnú pokutu zo zmluvnej pokuty. Túto skutočnosť uviedol na pojednávaní súdu po tom, ako bol vydaný rozsudok Krajského súdu v Nitre, pretože s týmto právnym názorom súdu sa stotožnil. V reflexii akceptácie tohto názoru súdu uviedol, že netrval na uhradení zmluvnej pokuty vo výške 20 % zo zmluvnej pokuty 2 500 eur.

13. Zdôraznil, že trval na uplatnenom návrhu vo výške 18 612,18 eura, z čoho už predošlým právoplatným rozhodnutím mu bolo priznané 13 426,82 eura. Podľa žalobcu teda mal súd prvej inštancie rozhodnúť o čiastke 5 185,36 v prospech žalobcu. K čiastke 18 612,18 eura došiel žalobca ako k súčtu položiek enumerovaných v čl. III. Dodatku č. II zo dňa 05.05.2015: 8 762,23 eura – mzda r. 2013 + 4 466,59 eura mzda - r. 2014 + 2 500 eur zmluvná pokuta + 198 eur – nesprávne uvedená výška poplatku za koncipienta. Spolu: 13 426,82 eura. K sume 13 426,82 eur žalobca pripočítal zmluvnú pokutu vo výške 20 % z nezaplatenej sumy v termíne do 15.12.2015 podľa čl. IV. bod 3. Dodatku II z 05.05.2015, čo je 2 685,36 eura. Spolu teda podľa tvrdenia žalobcu mal byť žalobou uplatnený nárok 18 612,18 eura (t. j. o 500 eur menej, než žalobca uplatnil v pôvodnej žalobe).

14. Žiadal zohľadniť, že v dohode o pristúpení k záväzku žalovanej JUDr. Teréziou Barákovou, je dobrá vôľa vyjadrená už v preambule dohody, pričom výška uznávaného dlhu je exaktne vyčíslená. V článku III. dohody o pristúpení k záväzku je presne špecifikované, ako vznikol uznávaný záväzok, pričom sa odvoláva na Dohodu o skončení pracovného pomeru z 03.10.2015, Dodatok k tejto dohode z 03.10.2015 ako i Dodatok II z 05.05.2015; uvedené listiny tvorili prílohy Dohody o pristúpení k záväzku. Dlížnička k záväzku žalovanej I vyplývajúcej z predmetných listín pristúpila v celom rozsahu a bez

výhrad; pristúpila teda i k záväzku zaplatiť zmluvnú pokutu 20 % z nesplateného dlhu žalobcovi. Záväzok úmrtím nezaničil, ale prešiel na žalovaného II, ktorý dedičstvo prijal, pričom jeho peňažná hodnota bola mnohonásobne vyššia ako záväzok voči žalobcovi. V čase uzavretia Dohody o skončení pracovného pomeru a podpísania Dodatku k nej teda 10.3.2014, a ani v čase podpísania Dodatku II a Dohody o pristúpení k záväzku 05.05.2015 JUDr. Baráková ešte nemala diagnostikované ochorenie, ktoré bolo následne príčinou jej smrti. Žalovaná v 1. rade tak, ako vyplývalo z dokazovania pred súdom, vystavila v r. 2015 faktúry za takmer 10 000,- eur a ešte na jeseň r. 2015 vykonávala svoju činnosť. Namietal, že konanie žalovaného v 2. rade tak v pozícii konateľ'a žalovanej v 1. rade, ako aj v pozícii fyzickej osoby žalovaného v 2. rade odporuje dobrým mravom, pretože žalovaný v 2. rade previedol obchodný podiel v žalovanej v 1. rade na inú osobu (p. Forró); tento spoločník následne obchodný podiel previedol na občana Rumunskej republiky p. A. A., ktorý zrejme iba plní funkciu tzv. „bieleho koňa“. Toto možno usudzovať i zo skutočnosti, že po prevode obchodného podielu žalovaná v 1. rade nijako nereagovala na úkony súdu v tomto konaní: nepreberala zásielky, nezúčastňovala sa pojednávanií súdu. Vo veci koná príslušná zložka policajného zboru po tom, čo žalobca podal trestné oznámenie. Žalovaný v 2. rade napriek vedomosti o uznanom záväzku i o pristúpení k nemu vedel, konal tak, že obchodný podiel v žalovanej v 1- rade previedol. Hmotný substrát spoločnosti, ako i disponovanie s bankovým účtom však nepreviedol a tieto aktíva si ponechal vo svojej dispozícii. Zdedené nehnuteľnosti s vedomosťou o existencii záväzku voči žalobcovi scudzil, sčasti bezplatne, a rovnako učinil s ostatným svojím majetkom do tej miery, že vymoženie už právoplatne judikovanej pohľadávky žalobcu je v budúcnosti problematické a neisté. Žalobca s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti považuje zmluvné dojednania za jasné, zrozumiteľné a určité, rovnako tak i zmluvne dohodnuté pokuty. Ich zníženie, či zamietnutie žalovaného nároku v tejto časti, pokladá žalobca za nezákonné a nespravodlivé. Označenie zmluvných ustanovení za neurčité a teda absolútne neplatné v súkromnoprávných zmluvách, ktoré uzatvorili dve právne vzdelané osoby, z ktorých jedna bol dokonca advokátka, ktorá by mala byť garantkou zákonnosti a vykonateľnosti záväzkov zo zmlúv vyplývajúcich je podľa žalobcu extenzívne a arbitrárne. Žalobca sa pri rozhodovaní o žalovanej veci domáhal a domáha i predvídateľnosti rozhodnutia podľa čl. 2 ods. 2 CSP s poukazom na nasledovné rozhodnutia súdov: a) Nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 242/07-29 z 3.7.2008 o prednosti výkladu v prospech platnosti zmluvných ustanovení; b) Nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 243/07-25 z 19.6.2008 k výkladovému pravidlu contra proferentem; c) Nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 640/2014-34 z 1.4.2015 o prednosti výkladu v prospech platnosti zmluvných ustanovení. Určitosť a zrozumiteľnosť zmluvných dojednaní medzi žalobcom a žalovanou v 1. rade a H. C. G. ako fyzickou osobou, teda aj určitosť zmluvných pokút a platnosti pristúpenia k záväzku je nutné primárne interpretovať najmä v súlade so slobodne prejavenu vôľou uznania dlhu v Dodatku II z 05.05.2015 žalovanou v 1. rade ako i uznanie dlhu a bezvýhradné pristúpenie k záväzku žalovanej v 1. rade (ktorý vyplýva z dodatku II), JUDr. Teréziou Barákovou z 05.05.2015. Práve tieto listinné dôkazy preukazujú, že medzi stranami sporu ako zmluvnými stranami bolo porušenie povinností, ich špecifikácia a sumárna výška zmluvných pokút zrejme, jasná, určitá a nepochybná. Preto ak súd svojou interpretáciou o platnosti opaku – teda neurčitosti zmluvných dojednaní zasiahol do zmluvnej autonómie a prelomil princíp uznaného dlhu, osobitne dlhu uznaného silnejšou stranou sporu voči strane slabšej, rozhodol nezákonne a nespravodlivo.

15. K odvolaniu žalobcu sa písomne vyjadril žalovaný, ktorý sa v plnom rozsahu stotožnil s názormi prijatými súdom prvej inštancie. Vo vzťahu k argumentácii žalobcu v bode 2. odvolania, kedy slovo „príloha“ použité v článku IV. Dodatku k dohode o skončení pracovného pomeru má byť len zjavná chyba v písaní uviedol, že chybu v písaní možno zadefinovať ako okamžité zlyhanie mechanickej alebo duševnej činnosti osoby, z čoho sa dá vyvodiť určitá ojedinelosť tejto chyby v rámci celého textu. V predmetnom Dodatku k dohode o skončení pracovného pomeru je pojem „príloha“ použitý viackrát, a teda z toho ohľadu sa nemôže jednať o chybu v písaní ale o nesprávne označenie, ktoré spôsobuje neurčitosť bodu 2 článku IV. Dodatku k dohode o skončení pracovného pomeru, čoho zákonným dôsledkom je neplatnosť takéhoto ustanovenia. Vo vzťahu k ustanoveniam čl. IV bod 3 a bod 4 uviedol, že tieto ustanovenia je nutné považovať za neplatné, a to z dôvodu ich neurčitosti, pretože predmetné ustanovenia sú vyjadrené veľmi všeobecne a nie je z nich možné výkladom určiť, pre prípad porušenia akých konkrétnych povinností sa má aplikovať inštitút zmluvnej pokuty. V rámci ustanovení upravujúcich zmluvnú pokutu je nutné konkrétne zadefinovať porušenie akej povinnosti je sankcionované zmluvnou pokutou. Všeobecný odkaz na všetky ustanovenia prílohy obsahujúce povinnosti je pritom absolútne nepostačujúci. Zároveň je absolútne neplatné ustanovenie, podľa ktorého sa má sankcionovať akékoľvek vyjadrenie zamestnávateľa alebo zamestnanca, ktoré sa preukáže ako nepravdivé. Z takéhoto ustanovenia nie je možné objektívne zistiť, čo je jeho predmetom, teda toto

ustanovenie je postihnuté vadou neurčitosti. Je nutné si uvedomiť, že zmluvná pokuta zabezpečuje zmluvné záväzky, teda je nutné špecifikovať konkrétnu zmluvnú povinnosť, ktorá je zmluvnou pokutou sankcionovaná, teda nemožno zmluvnou pokutou sankcionovať „všetko“. Nesúhlasí ani s názorom žalobcu, že určitosť a zrozumiteľnosť právneho úkonu je kategóriou subjektívnou. Určitosť písomného prejavu vôle je kategóriou objektívnou a teda takáto prejav vôle by nemal vzbudzovať dôvodné pochybnosti o jeho obsahu ani u tretích osôb (viď. napr. uznesenie NS SR z 20.06.2012, sp. zn. 7MCdo/12/2011). Vo vzťahu k argumentácii žalobcu, že by mal súd vykladať jednotlivé ustanovenia na ľarchu strany, ktorá ich do zmluvy vniesla uviedol, že zmluva je dvojstranný právny úkon, ktorému uzatvoreniu predchádza návrh na uzavretie zmluvy a jeho následná akceptácia druhou stranou. Podpisom konkrétnej zmluvy dochádza k prejavu súhlasu so všetkými ustanoveniami, ktoré zmluva obsahuje a ktoré si zmluvné strany dôkladne prečítali. Zmluva teda predstavuje výsledok rokovania dvoch strán, preto nerozumie, prečo sa žalobca snaží navodiť dojem, že k zakotveniu určitých ustanovení do zmluvy došlo jednostranným diktátom zamestnávateľa. Pokiaľ sa jedná o argumentáciu v tom smere, že zamestnávateľka bola dlhoročná advokátka uviedol, že i zamestnanec bol právnik, teda osoba s najvyšším dosiahnutým vzdelaním v odbore právo, preto túto argumentáciu považuje za irelevantnú.

16. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 CSP a § 380 ods. 1 CSP) a viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 383 CSP) prejednal vec bez nariadenia pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku pri splnení si povinnosti upravenej v § 219 ods. 3 CSP a po prejednaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je v zamietajúcom výroku (I.) v jeho napadnutej časti čo do výšky 5 185,36 eura s 5,05 % úrokom z omeškania ročne od 15.12.2015 do zaplatenia ako aj vo výroku o trovách konania (II.) vecne správne a odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

17. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

18. Keďže odvolací súd dospel k tomu, že rozsudok súdu prvej inštancie je správny a dostatočne odôvodnený, nepovažuje vo svojom rozhodnutí za nutné v súlade s ust. § 387 CSP opakovať tie isté dôvody, ktoré sú obsiahnuté v prvoinstančnom rozhodnutí, vrátane citácie právnych predpisov vzťahujúcich sa na tento prípad. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav a z neho vyvodil aj správny právny záver, pričom do dôvodov rozhodnutia zrozumiteľne uviedol, akými závermi a myšlienkovými postupmi sa riadil.

19. Predmetom konania po zrušení rozsudku Okresného súdu Topoľčany č. k. 11Cpr/46/2018-366 zo dňa 11. septembra 2020 rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 7CoPr/1/2021-459 zo dňa 27. júla 2022 zostal nárok žalobcu na zaplatenie zmluvných pokút vo výške 2.500 eur a 3185,36 eur s príslušenstvom. Súd prvej inštancie v poradí druhým rozsudkom žalobu v tejto (zostávajúcej) časti zamietol, pretože po preskúmaní Dodatku k dohode o skončení pracovného pomeru zo dňa 03.10.2014 č. I. IV Sankcie dospel k záveru, že body 2, 3, 4 článok IV sú neplatné pre ich neurčitosť. V danom prípade nebola jednoznačne vyjadrená povinnosť, pre prípad porušenie ktorej by bola zmluvná pokuta dojednaná, a preto je takáto dohoda o zmluvnej pokute neplatná. Na základe uvedeného, potom súd prvej inštancie vychádzal z toho, že dlh vo vzťahu k zmluvným pokutám nebol platne žalovaným uznaný, a preto žalobu v tejto časti zamietol.

20. Žalobca v priebehu konania uznal, že nie je právne dovolené nárokovať si zmluvnú pokutu zo zmluvnej pokuty, a preto rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti zamietajúceho výroku odvolaním nenapadol a v ďalšom konaní si neuplatňoval zmluvnú pokutu vo výške 20 % zo zmluvnej pokuty vo výške 2 500 eur, teda sumu 500 eur. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu teda zostala len suma 5 185,36 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne od 15.12.2015 do zaplatenia. Suma 5 185,36 eura pozostáva zo zmluvnej pokuty 2 500 eur (5 x 500) a zo zmluvnej pokuty 2.685,36 eura (20 % zo sumy 13 426,82 eura, pričom suma 13 426,82 eura pozostáva z nevyplatennej odmeny za rok 2013 vo výške 8 762,23 eura, z nevyplatennej odmeny za rok 2014 vo výške 4 466,59 eura a z nezaplatených poplatkov SAK vo výške 198 eur).

21. Krajský súd v Nitre vo svojom rozsudku č. k. 7CoPr/1/2021-459 zo dňa 27. júla 2022 uviedol, že súd prvej inštancie bude pri posudzovaní platnosti dojednaní, týkajúcich sa zmluvnej pokuty vychádzať z toho záveru, že uznať dlh čo do dôvodu a výšky a pristúpiť k dlhu je možné urobiť len k platnému záväzku. Súd prvej inštancie preskúmaním Dodatku k dohode o skončení pracovného pomeru zo dňa 03.10.2014 –

čl. IV Sankcie dospel k záveru, že Body 2, 3, 4 článku IV. sú pre ich neurčitosť neplatné. Keďže súd prvej inštancie vyhodnotil zmluvné dojednania o zmluvnej pokute uvedené v Dodatku k dohode o skončení pracovného pomeru zo dňa 03.10.2014 za neplatné, hlavný záväzok právnej predchodkyne v 2. rade zaplatiť zmluvnú pokutu v prípade porušenia zmluvných povinností nevznikol, nemohla platne uznať dlh a pristúpiť k dlhu Dodatkom II. k dohode o skončení pracovného pomeru zo dňa 05.05.2015 v časti zmluvnej pokuty.

22. Ku konkrétnym dôvodom, prečo súd prvej inštancie považoval Body 2, 3, 4 článku IV Sankcie Dodatku k dohode o skončení pracovného pomeru zo dňa 03.10.2014 za neplatné, odvolací súd uvádza, že ak by aj prijal tvrdenie žalobcu, že v bode 2. čl. IV Dodatku k dohode o skončení pracovného pomeru sa jedná len o zjavnú chybu v písaní, kde správne malo byť namiesto tejto „prílohy“ uvedené slovo „dodatku“ a táto zjavná chyba v písaní nie je spôsobilá prívodiť neplatnosť zmluvného ustanovenia, nie je možné toto dojednanie pre jeho neurčitosť považovať za platné. Znenie tohto bodu totiž sankcionuje zmluvné strany zmluvnou pokutou za každé porušenie povinností vyplývajúcej z tejto prílohy, pričom nekonkretizuje, porušenie ktorých povinností bude sankcionované zmluvnou pokutou a paušálne každé porušenie povinností postihuje zmluvnou pokutou v rovnakej výške 500 euro, bez ohľadu na závažnosť prípadne dobu trvania porušenia tej – ktorej povinnosti a tiež bez prihliadnutia na význam a hodnotu zabezpečovanej povinnosti. Takéto vymedzenie dohody o zmluvnej pokute považoval odvolací súd za neurčité a v zmysle § 37 OZ za absolútne neplatné. V takto všeobecne formulovanej dohode o zmluvnej pokute nie je dostatočne určito identifikovaná povinnosť, ktorej nesplnenie zmluvná pokuta zabezpečuje.

23. Tiež odvolací súd nesúhlasí s názorom žalobcu, že slovnú konštrukciu uvedenú v čl. 4 bod 3 Dodatku – ktorúkoľvek z vyjadrení zamestnanca, alebo zamestnávateľa sa preukáže ako nepravdivé – je v súlade s bazálnymi princípmi výrokovej logiky, že v konkrétnostiach zmluvných záväzkov medzi žalobcom a žalovanou zamestnávateľkou, ide o vyjadrenia obsiahnuté v Dohode o skončení pracovného pomeru a jej dodatkov. Práve naopak, v tomto smere odvolací súd súhlasí s právnymi závermi súdu prvej inštancie, že ide o veľmi všeobecné vyjadrenie a nie je dostatočne určito identifikovaná povinnosť, ktorej splnenie zmluvná pokuta zabezpečuje. Aj keby boli zmluvnou pokutou zabezpečené povinnosti tvoriace ucelený súbor (povinnosť zamestnanca alebo zamestnávateľa uvádzať pravdivé tvrdenia), nejde o identifikovateľný a ucelený súbor povinností, pretože z predmetného zmluvného dojednania nie je možné identifikovať, o ktoré konkrétne tvrdenia zamestnávateľa resp. zamestnanca má ísť a ktoré, v prípade, ak sa ukážu ako nepravdivé, budú sankcionované zmluvnou pokutou, pretože v súlade s gramatickým výkladom predmetného ustanovenia môže ísť o akékoľvek nepravdivé tvrdenie zamestnanca a zamestnávateľa a nemusí byť ani len uvedené v Dohode o skončení pracovného pomeru a jej dodatkoch.

24. K poslednému bodu 4 čl. IV je potrebné uviesť, že aj v tomto smere odvolací súd považuje za správny záver súdu prvej inštancie, že slovné formulácie „pre prípad zisteného zatajenia údajov“ a „predchádzajúcich dohôd a zmlúv“ sú neurčitými vymedzeniami a teda opätovne nebola dostatočne určito identifikovaná povinnosť, ktorej splnenie mala zmluvná pokuta zabezpečovať. Určitosť právneho úkonu je zákonnou podmienkou jeho platnosti a je považovaná za náležitosť prejavu vôle. Právny úkon možno považovať za určitý vtedy, ak jeho obsah nie je vnútorne rozporný a súčasne je jeho predmet jasne určený.

25. Záverom odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že ak má byť záväzok na zaplatenie zmluvnej pokuty dojednaný platne, z dojednania o zmluvnej pokute musí jednoznačne vyplývať splnenie akej konkrétnej povinnosti je týmto inštitútom zabezpečené to znamená pri porušení, ktorej konkrétnej povinnosti vzniká nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 27. novembra 2003, sp. zn. 33 Odo 794/2002). Zmluvná pokuta je jedným z právnych prostriedkov slúžiacim na zabezpečenie zmluvnej povinnosti. Právna úprava obsiahnutá v ustanovení § 544 a § 545 Občianskeho zákonníka vyžaduje pre platné dojednanie zmluvnej pokuty, okrem písomnej formy, vymedzenie zmluvnej povinnosti, ktorá má byť takto zabezpečená a jednoznačnú dohodu o výške zmluvnej pokuty, resp. spôsobu jej určenia. (uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5Obdo/11/2008, zo dňa 11. decembra 2008) Pokiaľ v zmluve nie je dostatočne určito identifikovaná povinnosť, ktorá má byť zmluvnou pokutou zabezpečená, ide o neodstrániteľnú vadu právneho úkonu, ktorá je sankcionovaná podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka absolútnou neplatnosťou právneho úkonu a súd je na túto neplatnosť povinný prihliadať ex offico. Odvolací súd zdôrazňuje, že uvedené závery platia bez ohľadu na aplikáciu rozhodnutia Krajského súdu v Prešove zo dňa 20.09.2011, sp. zn. 6Co/113/2010. Pokiaľ dohoda strán sporu obsahuje všeobecné dojednania, podľa ktorých je každé porušenie povinnosti vyplývajúce zo zmluvy alebo ktorúkoľvek z nepravdivých tvrdení alebo zatajenie relevantného údajov

v zmysle predchádzajúcich dohôd a zmlúv, zabezpečené paušálne určenou zmluvnou pokutou vo výške 500 euro, je treba považovať takýto právny úkon za neplatný pre jeho neurčitosť.

26. K námietke žalobcu, že súd mal vykladať zmluvné dojednania v prospech slabšej strany sporu, teda v prospech žalobcu, a nie v jeho neprospech, pretože žalovaná zamestnávateľka bola advokátka s dlhoročnou praxou, odvolací súd uvádza, že v danom prípade nemožno na žalobcu hľadieť ako slabšiu stranu, pretože ako I. J. musel získať vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore právo na právnickej fakulte vysokej školy, a teda ide o odborne spôsobilú osobu a pokiaľ s návrhom zmluvy nesúhlasil, nemusel návrh na uzatvorenie zmluvy v znení v akom mu bol predložený prijať.

27. Keďže zhora uvedených dôvodov odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru o neplatnosti zmluvných dojednaní o zmluvnej pokute v čl. IV bod. 2, 3, 4 Dodatku k dohode o skončení pracovného pomeru zo dňa 03.10.2014 nebolo a ani nie je potrebné, aby sa súd prvej inštancie resp. odvolací súd zaoberal aj možnosťou zníženia výšky zmluvných pokút.

28. Ďalšími námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní sa súd prvej inštancie nezaoberal, pretože ich nepovažoval za podstatné, spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozhodnutia.

29. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku (I.) v jeho napadnutej časti čo do výšky 5 185,36 eura s 5,05 % úrokom z omeškania ročne od 15.12.2015 do zaplatenia ako aj vo výroku o trovách konania (II.) ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a ods. 2 CSP potvrdil.

30. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že v konaní úspešnému žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na ich náhradu, pretože v tomto odvolacom konaní bol úspešný.

31. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).